

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **A. K.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Maršálkem, advokátem, sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 12. 2023, č. j. MV-174802-4/SO-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 4. 2024, č. j. 30 A 6/2024-49,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 22. 9. 2023 Ministerstvo vnitra zamítlo žádost žalobce o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46 odst. 6 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, neboť žalobce vykonával práci v jiném místě, než které bylo uvedeno v zaměstnanecké kartě, a tedy vykonával nelegální práci. Žalovaná odvolání žalobce proti rozhodnutí ministerstva zamítla.

[2] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Návrh na odkladný účinek a vyjádření žalované

[3] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností, kterou spojil s žádostí o přiznání odkladného účinku.

[4] Stěžovatel uvedl, že pokud by odkladný účinek nebyl přiznán, musel by opustit území České republiky a žádat o pobytové oprávnění nebo vízum na zastupitelském úřadu

na Ukrajině, kde však je válka a podle platných mobilizačních zákonů by se nesměl do České republiky již vrátit. Dle telefonických informací žádosti o upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti o zaměstnaneckou kartu nebývá vyhověno. Správními orgány navržené získání dlouhodobého víza za účelem strpění na území není možnou cestou, orgány občanům Ukrajiny v obdobném postavení vízum za účelem strpění nepřiznávají.

[5] Stěžovatel zdůraznil dopad účinků rozhodnutí do jeho základních práv a v souvislosti s tím, že se jednalo pouze o chybné vykazování místa výkonu práce jeho zaměstnavatelem, zdůraznil obecné principy lidskosti. Napadené rozhodnutí je dle stěžovatele v rozporu se zásadou přiměřenosti.

[6] Pokud by nebyl odkladný účinek přiznán, stěžovatel by byl nucen vycestovat na Ukrajinu, kde je válka a zřejmě by musel sloužit v armádě. Tato skutečnost je život a zdraví ohrožující. Újma hrozící žalobci je zjevná a značná. Třetí osoby by přiznáním odkladného účinku nebyly dotčeny. Újma veřejnému zájmu spočívá jen v ochraně trhu práce před nesprávným vykazováním místa výkonu práce držitelů zaměstnanecké karty.

[7] Stěžovatel doplnil, že krajský soud žalobě odkladný účinek přiznal. Od té doby se poměry žalobce nezměnily, Ukrajina však odmítla poskytovat konzulární služby svým občanům v cizině a za nenastoupení služby v ozbrojených silách hodlá své občany stíhat.

[8] Žalovaná se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřila negativně. Dle žalované je ve veřejném zájmu, aby na území České republiky pobývali pouze cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Stěžovatel podle zjištění správních orgánů vykonával na území České republiky nelegální práci. Není v zájmu České republiky, aby byl na území umožněn pobyt cizinci, který získává finanční prostředky způsobem, který shledává zákon jako nelegální. Žalovaná dále doplnila, že předestřená újma s ohledem na současný válečný konflikt na Ukrajině stěžovateli bezprostředně nehrozí. Stěžovatel může vzhledem k současné situaci v zemi jeho původu požádat o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Tuto žádost stěžovatel podal, řízení dosud není skončeno. V případě, že je stěžovatel držitelem biometrického pasu, je oprávněn na území České republiky pobývat přechodně bez víza, a to podle odst. 5 Nařízení Rady (ES) č. 539/2001. Žalovaná rovněž doplnila, že podle judikatury Ústavního soudu do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech okolností dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný

pokračování

účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Z výše uvedeného vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu vyhrazeného pro výjimečné případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení* před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-38).

[12] Odkladný účinek je preventivním nástrojem předběžného charakteru, proto postačuje osvědčit, že vznik újmy hrozí; není třeba postavit najisto, že újma skutečně vznikne (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76). Hrozící újma však nesmí být bagatelní. K hrozící vážné újmě dochází tehdy, pokud v případě nepřiznání odkladného účinku hrozí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování nebo činnosti (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56).

[13] Vážnou újmu stěžovatel spatřuje ve vycestování do země původu, kde však aktuálně probíhá válečný konflikt. Nejvyšší správní soud má podmínku hrozby vážné újmy za prokázanou s ohledem na obecně známou skutečnost, že probíhajícím konfliktem je nejen ohroženo, ale opakovaně skutečně významně zasaženo i civilní obyvatelstvo. Takovou újmu nelze považovat za bagatelní.

[14] Žalovaná sice odkazuje stěžovatele na možnost získat dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, sama však ve vyjádření uvedla, že o žádosti stěžovatele o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu dosud nebylo rozhodnuto. Tato možnost je tedy v tuto chvíli pouze hypotetická a s odkazem na hypotetickou možnost nelze tvrdit, že újma stěžovateli nehrozí.

[15] Ačkoliv k bezprostřednímu opuštění České republiky by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, setrvání by pro něj znamenalo pobývat na území nelegálně a vystavit se riziku zákazu pobytu na území České republiky po určitou dobu, který je se správním vyhoštěním pravidelně spojen (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100). Tato skutečnost tedy není překážkou přiznání odkladného účinku.

[16] Oproti újmě hrozící stěžovateli soud zohlednil skutečnost, že žádné indicie nenasvědčují újmě hrozící třetím osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[17] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Jak vyplývá z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 As 225/2022-25, žalovaný může zpochybnit návrh žadatele o odkladný účinek z důvodu, že jeho přiznání je v rozporu s veřejným zájmem; pokud tak ovšem žalovaný neučiní, soud nepřizná odkladný účinek jen v případě, že nesplnění těchto předpokladů vyplýne z obsahu soudního a správního spisu. Žalovaná však v projednávané věci veřejný zájem uvedla pouze obecně. Žádné konkrétní skutečnosti, pro něž by přiznání odkladného účinku v projednávané věci mělo být v rozporu s veřejným zájmem, žalovaná netvrdí a ani ze spisu nevyplývá, že se stěžovatel na území České republiky např. dopouštěl trestné činnosti či opakovaně projevoval neochotu respektovat právní řád. Nejvyšší správní soud vyhodnotil, že svou činností stěžovatel nenarušil veřejný pořádek do té míry, aby rozhodnutí nesneslo odkladu. Přiznání odkladného účinku proto není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí.

[18] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli vyhověl a jeho kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 4. 2024, č. j. 30 A 6/2024-49, a rozhodnutí žalované ze dne 14. 12. 2023, č. j. MV-174802-4/SO-2023.

[19] Soud připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu